

19. Kansanhuolto

Kansanhuoltolautakunnan kertomus toiminnastaan v. 1946 oli seuraavan sisältöinen:

Kansanhuoltolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Kaupunginvaltuusto valitsi lautakuntaan v:ksi 1946 puheenjohtajaksi johtaja F. J. Laakson, varapuheenjohtajaksi kauppaneuvos V. Mattisen sekä jäseniksi kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrströmin, kipsityöntekijä Y. Forsströmin, valistussihteeri A. L. Laurikaisen, ylitarkastaja U. L. Nurmisen, ent. maaherra B. G. W. Sarlinin, varatuomari A. O. Stenvallin, johtaja K. A. Wendelinin, toimitsija S. A. Winterin ja johtaja J. V. Vuortaman.

Jaostot. Lautakunnan keskuudestaan valitsemaan keskusjaostoon kuuluivat v:n 1946 aikana puheenjohtajana lautakunnan puheenjohtaja Laakso, varapuheenjohtajana lautakunnan varapuheenjohtaja Mattinen, sekä valittuina jäseninä herrat Nurminen, Sarlin, Stenvall ja Winter sekä heidän varamiehinnään rouva Laurikainen sekä herrat Ehrström ja Vuortama.

Kaupunginhallituksen edustajana oli apulaiskaupunginjohtaja J. W. Keto ja siirtoväen edustajana johtaja J. Heitto.

Kokoukset ym. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 20 kertaa ja pöytäkirjojen yhteinen pykälämäärä oli 140.

Kertomusvuoden aikana lautakunnan kirjeenvaihto käsitti 54 979 saapunutta ja 179 887 lähtenyt kirjettä, joista kiertokirjeitä 9 578.

Keskusjaosto kokoontui vuoden aikana yhteensä 19 kertaa ja pöytäkirjain yhteenlaskettu pykälämäärä oli 230.

Lautakunnan ja keskusjaoston sihteerinä toimi kesäkuun 30 p:ään 1946 varatuomari A. Ilomäki ja sen jälkeen hovioikeuden auskultantti E. U. Louhio.

Päätökset. Kansanhuoltolautakunta teki kertomusvuoden aikana seuraavat lopulliset päätökset, jotka koskivat elinkeinonharjoittajiin kohdistettua hallintopakkoa ¹⁾, suomukalan vapauttamista säännöstelystä ²⁾, heinän pakko-ottoa koskevan jakoluettelon hyväksymistä ³⁾, korsirehun pakkotilausten täytäntöönpanijan määräämistä ⁴⁾, hevosaajoneuvoilla ja käsirattailla suoritettavien kuljetusten ylimpien maksujen vahvistamista ⁵⁾, pilkkeiden ylimpien myyntihintojen vahvistamista ⁶⁾, polttopuiden katkomis-, pilkkomis- ja kotiinajopalkkioiden vahvistamista ⁷⁾, pastöroidun maidon hinnan määräämistä ⁸⁾, kananmunien, marjojen, vihannesten ja kalan kuljetuskustannusten vahvistamista ⁹⁾, kotimaisten tuoreitten omenien, luumujen ja kirsikoiden kuljetuskustannusten vahvistamista ¹⁰⁾, perunan kuljetuskustannusten vahvistamista ¹¹⁾, matkustajakotien huonemaksujen vahvistamista ¹²⁾, saunaliikkeiden luokittamista ¹³⁾ ja vaatturiliikkeiden luokittamista ¹⁴⁾.

¹⁾ Kansanh. lk. 29 p. tammik. 13 ja 14 §. — ²⁾ S:n 9 p. toukok. 58 §. — ³⁾ S:n 7 p. marrask. 122 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. jouluk. 140 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. maalisk. 31 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. toukok. 65 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. lokak. 109 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. kesäk. 75 § ja 23 p. elok. 88 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. elok. 90 §. — ¹⁰⁾ S:n 5 p. syysk. 98 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. syysk. 104 §. — ¹²⁾ S:n 14 p. helmik. 25 §. — ¹³⁾ S:n 29 p. tammik. 12 §, 11 p. huhtik. 43 § ja 9 p. toukok. 53 §. — ¹⁴⁾ S:n 11 p. heinäk. 83 §.

Kansanhuoltolautakunnan keskusjaosto teki kertomusvuonna lopulliset päätökset, jotka koskivat matkustajakotien huonemaksujen vahvistamista ¹⁾, saunaliikkeiden luokittamista ²⁾, ompelimojen luokittamista ³⁾, kampaamo- ja parturiliikkeiden luokittamista ⁴⁾, ravitsemisliikkeiden hinnoitteluryhmän määräämistä ⁵⁾, vaatturiliikkeiden luokittamista ⁶⁾, valohoitoloiden maksujen määräämistä ⁷⁾, virvoitusjuomakioskien luokittamista ⁸⁾, syytteenpanoilmoituksia ⁹⁾ sekä kirjallisten varoitusten antamista ¹⁰⁾.

Esitykset. Kansanhuoltolautakunta teki kaupunginhallitukselle seuraavat esitykset asioista, jotka koskivat: eräiden määrärahojen ylittämistä ¹¹⁾, poikkeamista kansanhuoltolautakunnan talousarviosta ¹²⁾, laitos- ja ravintolaosaston yhdistämistä ¹³⁾, maito- ja leipäkauppojen aukioloaikoja ¹⁴⁾, syväjäähdyttämön rakentamisen kiirehtimistä ¹⁵⁾ sekä määrärahojen myöntämistä moottoriajoneuvojen käyttö lupatoimikuntaa varten ¹⁶⁾.

Kansanhuoltoministeriölle tehtiin seuraavat esitykset asioista, jotka koskivat autojen renkaiden myöntämistä maitoa kuljettaville autoille ¹⁷⁾, moottoriajoneuvojen käyttö lupatoimikunnan jäseniä ¹⁸⁾, ylimääräistä lihan jakelua Helsingissä ¹⁹⁾, pilkkeiden hintoja ²⁰⁾ sekä jakamatta jääneiden maitoannosten korvaamista ²¹⁾.

Keskusjaoston kaupunginhallitukselle tekemät esitykset koskivat lisämäärärahojen myöntämistä ²²⁾, määrärahojen ylittämistä ²³⁾ ja palkkauksessa olevien epäkohtien korjaamista ²⁴⁾.

Lausunnot. Lautakunta antoi seuraavat lausunnot kaupunginhallitukselle: kansanhuollonjohtajan viran hakijoista ²⁵⁾, teurastuslaitosta koskevien määräysten soveltamisesta liitosalueella ²⁶⁾, kansanhuoltolautakunnan sihteerin viran hakijoista ²⁷⁾, sekä apulaiskansanhuollonjohtajan viran hakijoista ²⁸⁾.

Keskusjaosto antoi kansanhuoltoministeriölle lausuntonsa seuraavista asioista: ravitsemisliikkeiden hinnoitteluanomuksista ²⁹⁾ sekä vaatturiliikkeiden luokitteluanomuksista ³⁰⁾.

Kansanhuollonjohtajan kertomusvuonna antamista lausunnoista mainittakoon Elinkeinotoiminnan säännöstelytoimikunnalle annetut lausunnot 1746 toimilupa-anomuksesta.

Kansanhuoltotoimisto

Henkilökunta. Kertomusvuoden aikana kuului kansanhuoltotoimiston henkilökuntaan keskimäärin 320—330 virkailijaa, mikä määrä kuitenkin vaihteli suuresti lukuisten irtisanoutumisten ja uusien virkanimitysten vuoksi. Kertomusvuoden alussa tapahtuneen alueliitoksen johdosta siirtyivät Malmin ja Oulunkylän kansanhuoltotoimistojen henkilökunnat samoin kuin Munkkiniemen, Lauttasaaren, Haagan ja Kulosaaren kansanhuoltotoimistojen henkilökunnat kansanhuoltotoimiston palvelukseen.

Toimiston henkilökunnassa tapahtuivat kertomusvuoden aikana seuraavat tärkeimmät muutokset: kansanhuollonjohtaja varatuomari I. Rauhaselle myönsi kaupunginval-

¹⁾ Kansanh. lk:n keskusj. 26 p. syysk. 137 §, 24 p. lokak. 163, 164 ja 166 §, 7 p. marrask. 191 § ja 5 p. jouluk. 217 §. — ²⁾ S:n 27 p. kesäk. 83 ja 90 §, 23 p. elok. 113 ja 118 §, 5 p. syysk. 133 §, 26 p. syysk. 136 § ja 21 p. marrask. 204 §. — ³⁾ S:n 23 p. elok. 115 §. — ⁴⁾ Kansanh. lk. 7 p. maalisk. 33 §, kansanh. lk:n keskusj. 23 p. elok. 122 §, 7 p. lokak. 151 §, 24 p. lokak. 165 ja 167 § ja 7 p. marrask. 192 §. — ⁵⁾ Kansanh. lk:n keskusj. 23 p. elok. 121 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. toukok. 66 §, 27 p. kesäk. 85 ja 92 §, 23 p. elok. 112, 114, 117, 119 ja 120 §, 7 p. lokak. 150 §, 24 p. lokak. 168, 170 ja 172 §, 31 p. lokak. 183 §, 7 p. marrask. 189 ja 190 §, 21 p. marrask. 201, 202 ja 205 §, 19 p. jouluk. 223—225 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. jouluk. 218 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. toukok. 61 §. — ⁹⁾ S:n 21 p. maalisk. 23 §, 9 p. toukok. 58 §, 28 p. toukok. 72 §, 26 p. syysk. 138 §, 31 p. lokak. 182 §, 21 p. marrask. 194 §, ja 19 p. jouluk. 226 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. huhtik. 45 §, 9 p. toukok. 57 §, 28 p. toukok. 71 §, 23 p. elok. 110 §, 24 p. lokak. 160 §, 21 p. marrask. 195 § ja 19 p. jouluk. 227 §. — ¹¹⁾ Kansanh. lk. 29 p. tammik. 10 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. toukok. 57 §. — ¹³⁾ S:n 27 p. kesäk. 79 §. — ¹⁴⁾ S:n 23 p. elok. 95 §. — ¹⁵⁾ S:n 21 p. marrask. 125 §. — ¹⁶⁾ S:n 19 p. jouluk. 138 §. — ¹⁷⁾ S:n 27 p. kesäk. 76 §. — ¹⁸⁾ S:n 26 p. syysk. 106 §. — ¹⁹⁾ S:n 31 p. lokak. 115 §. — ²⁰⁾ S:n 7 p. marrask. 120 §. — ²¹⁾ S:n 19 p. jouluk. 137 §. — ²²⁾ Kansanh. lk:n keskusj. 11 p. huhtik. 43 § ja 24 p. lokak. 174 §. — ²³⁾ S:n 9 p. toukok. 55 § ja 26 p. syysk. 140 §. — ²⁴⁾ S:n 31 p. lokak. 187 §. — ²⁵⁾ Kansanh. lk. 9 p. toukok. 56 §. — ²⁶⁾ S:n 28 p. toukok. 62 §. — ²⁷⁾ S:n 13 p. kesäk. 69 §. — ²⁸⁾ S:n 27 p. kesäk. 74 §. — ²⁹⁾ Kansanh. lk:n keskusj. 9 p. toukok. 56 ja 62 §, 27 p. kesäk. 88, 89, 91, 93 ja 94 §, 23 p. elok. 111 ja 130 §, 26 p. syysk. 141 §, 24 p. lokak. 169, 171 ja 178 §, 21 p. marrask. 203 §, 5 p. jouluk. 211 ja 212 §. — ³⁰⁾ S:n 23 p. elok. 116 §, 24 p. lokak. 168 § ja 31 p. lokak. 185 §.

tuusto maaliskuun 27 p:nä 1946 hänen omasta pyynnöstään eron kansanhuollonjohtajan virasta huhtikuun 15 p:stä lukien, josta ajankohdasta apulaiskansanhuollonjohtaja varatuomari E. K. Sirviö hoiti kansanhuollonjohtajan viransijaisuutta kunnes kaupunginvaltuusto toukokuun 28 p:nä nimitti hänet kansanhuollonjohtajaksi kesäkuun 1 p:stä lukien. Kauppatieteiden kandidaatti A. H. Willbergin saatua eron toisen apulaiskansanhuollonjohtajan virasta heinäkuun 14 p:nä, valitsi kaupunginhallitus heinäkuun 4 p:nä apulaiskansanhuollonjohtajan virkoihin kenraalimajuri V. V. Svanströmin ja varatuomari P. Riikosen. Kansanhuoltolautakunnan sihteerin varatuomari A. Ilomäen saatua pyynnöstään eron virastaan valitsi kaupunginhallitus kesäkuun 20 p:nä mainitun viran haltijaksi apulaissihteerin, hovioikeuden auskultantti E. U. Louhion ja kansanhuoltotoimiston apulaissihteerin varatuomari H. Munsterhjelm in saatua pyynnöstä eron virastaan huhtikuun 16 p:nä, valitsi kansanhuoltolautakunta heinäkuun 11 p:nä kansanhuoltotoimiston apulaissihteeriksi varatuomari A. Varanteen ja hovioikeudenauskultantti K. Väisäsen. Osastonjohtajan virkoihin nimitettiin kertomusvuoden aikana seuraavat henkilöt: herra L. Heikkilä ostokorttiosaston osastonjohtajaksi tammikuun 1 p:stä 1946 lukien, kapteeni O. P. Thusberg laskentaosaston osastonjohtajaksi helmikuun 1 p:stä lukien, hovioikeuden auskultantti P. V. Honkavaara tarkkailuosaston osastonjohtajaksi huhtikuun 1 p:stä lukien, herra S. A. Ehrnrooth laitos- ja ravintolaosaston osastonjohtajaksi elokuun 1 p:stä lukien ja herra A. Keponen vaatetusosaston osastonjohtajaksi elokuun 9 p:stä alkaen.

Huoneistot. Kansanhuoltotoimiston pääosa, kansanhuollonjohtajat, kanslia-, tarkkailu-, laskenta-, laitos- ja ravintola-, maatalous-, tukku- ja vähittäismyynti- ja polttoainelosastot, polttoainepäällikön osasto sekä moottoriajoneuvojen käyttö lupatoimikunta, sijaitsi edelleen Hallituskadun talossa n:o 17 (Mikonkadun talossa n:o 9). Ostokortti- ja vaatetusosastot olivat Ritarihuoneella, minkä lisäksi toimistolla oli seuraavat sivukansliat: Sörnäisten kanslia Kulmavuorenkadun 2:ssa, Munkkiniemen kanslia Laajalahdentien 12:ssa, Lauttasaaren kanslia Kloorantien 9:ssä, Kulosaaren kanslia Kulosaarentien 9:ssä, Malmin kanslia Päätien 6:ssa, Oulunkylän kanslia Juhannusmäen 11:ssa ja Haagan kanslia Asematien 38:ssa. Kertomusvuoden aikana suoritettiin yleiset ostokorttien jakelut Erottajan kalliosuojassa ja kaupungin kansakoulussa Lapinlahdenkadun 10:ssä. Erottajan kalliosuojaa käytettiin myös jalkineosastolupien jakelupaikkana.

Osastojen ja kanslioiden toiminta. *Tarkkailuosasto.* Kertomusvuonna oli kansanhuoltotoimiston tarkkailuosaston palveluksessa 1 osastonjohtaja, 2 apulaisosastonjohtajaa, kirjaja ja 2 konekirjoittajaa sekä 24 tarkkailijaa, joista 2 erikoista ravintolatarkkailijaa, 2 liha-alan erikoistarkkailijaa ja 4 vaatetusalan erikoistarkkailijaa. Tarkkailijat suorittivat kaupungin alueella säännöstelyn alaisten tarvikkeiden tarkkailua sekä yleistä säännöstelymääräysten noudattamisen valvontaa. Tehokkaan tarkkailun aikaansaamista haittasi henkilökunnan vähälukuisuus sekä myös tarkkailijoiden melkoisen runsas siirtyminen muille aloille.

Osasto oli läheisessä ja kiinteässä yhteistoiminnassa poliisilaitoksen rikospoliisiosaston säännöstelyryhmän ja kansanhuoltoministeriön tarkkailuosaston kanssa. Toimiston tarkkailijat olivat myös asiantuntijoina rikospoliisiosaston takavarikoitujen tarvikkeiden hintoja arvioitaessa.

V:n 1946 aikana käsiteltiin tarkkailuosastolla yhteensä 2 473 säännöstelyrikosilmoitusta, joista 622 tapauksessa tehtiin ilmoitukset rikospoliisille syytetoimenpiteitä varten. Kirjallisia varoituksia annettiin 411 tapauksessa sellaisille säännöstelymääräyksiä rikkojille, joiden suhteen ei katsottu sillä kertaa olevan syytä ryhtyä enempiin toimenpiteisiin. Rankaisutoimenpiteitä aiheuttaneet ilmoitukset koskivat suurimmaksi osaksi vahvistettujen tai kohtuullisten hintojen ja maksujen ylittämisiä sekä myös huomattavalta osalta tarvikkeiden myyntiä niille säädettyä hinnanvahvistusta hakematta. Elinkeinonharjoittajien luona sekä eri alojen liikkeissä ja myymälöissä toimeenpannuissa tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota erikoisesti hintoihin ja maksuihin. Myöskin liikkeitten varastoissa olleiden säännöstelyjen tarvikkeiden hankintaa tarkkailtiin suoritettujen tarkastusten yhteydessä.

Sanomalehti-ilmoitusten nojalla myytäväksi tarjottujen tarvikkeiden hintoja, jotka useissa tapauksissa olivat kohtuuttoman korkeat, tarkkailtiin jatkuvasti ja tuloksena olikin useiden ylihintoja ostettavaksi tarjottujen tarvikkeiden takavarikoiminen sekä ylihintoja vaatineen henkilön ilmoittaminen syytteeseen pantavaksi.

Tarkkailutoiminnalle antoi runsaasti työtä liikkeiden myymälöissä ja varastoissa tapahtuneiksi ilmoitetut lukuisat murrot ja varkaudet, joiden johdosta suoritettiin anastettujen tarvikkeiden luettelointeja. Nämä sitoivat suuressa määrin tarkkailuosaston tarkkailuvoimia ja siten osaltaan vähensivät mahdollisuuksia suorittaa tarkkailua varsinaisessa säännöstelymääräysten noudattamisessa.

Toimiston tarkkailijat suorittivat myös epäselvissä tapauksissa toimiston eri osastoilla elinkeinonharjoittajien jättämien tilitysten ja muiden selvitysten tarkastuksia. Näin saatuja tuloksia vertaamalla liikkeessä suoritettun tarkastuksen osoittamiin tuloksiin, tarkkailijat useissa tapauksissa selvittivät säännöstelymääräysten rikkomistapauksia.

Laitos- ja ravintolaosasto. Kertomusvuoden alusta toimivat ravintola- ja laitososastot erillisinä osastoina, kunnes ne elokuun 1 p:nä 1946 yhdistettiin laitos- ja ravintolaosastoksi. Osaston päätehtävänä on antaa ostoluvat laivoille, sairaaloille, erinäisille laitoksille, kuten lastentarhoille, talouskouluille jne. ravitsemisliikkeille sekä tilapäistarkoituksiin. V:n 1946 aikana annettiin ostolupia seuraavassa taulukossa ilmeneville tarvikemäärille:

Tarvikelaji	Sairaalat	Laitokset	Laivat	Tilapäiset ostoluvat	Ravitsemis- liikkeet	Ap- teekit
Eläinrasvaa, kg	—	—	—	—	1 990	—
Hunajaa, kg	—	—	—	127	—	—
Juustoa, kg	1 347	212 060	3 611	66	—	—
Kahvia, kg	62	—	168	13	—	—
Kahvimaitoa, ltr	—	—	—	—	2 330 058	—
Kalaa, kg	—	—	18 981	100	—	—
Kananmunia, kg	—	—	—	1 732	—	—
Kuorittua maitoa, kg ...	340	—	—	—	—	—
Lihaa, mk	4 116 903	2 210 500	5 437 213	5 859	42 366 265	—
Luurasvaa, kg	—	—	—	—	648	—
Maitoa, ltr	1 461 384	1 262 091	97 043	46 511	4 058 176	—
Margariiniä, kg (tilitystä vastaan)	—	—	—	—	19 106	—
Omenia, kg	—	—	—	109	—	—
Perunajauhoja, kg	470	—	473	—	—	—
Perunoita, kg	590 595	403 065	—	—	3 300 038	—
Rusinoita, kg	—	227	19	—	—	—
Saippuaa, kg	—	—	121 801	—	—	—
Sakariinia, gr	52 431	14 313	—	4 282	—	21 706
Sokeria, kg	73 067	27 782	10 277	5 604	—	19 264
Suklaalevyjä, kpl	—	—	—	320	—	—
Suolaa, kg	51 791	42 964	11 011	494	—	—
Tupakkaa, pist.	22	51 771	86 786	3 037	1 257	—
Kahvinvastiketta, kg ...	9 836	2 640	2 197	1 915	194 926	—
Viljaa, kg	995 592	703 231	234 112	23 548	4 905 718	—
Voita ja margariinia, kg.	84 352	22 622	16 888	42	13 362	—

Maatalousosasto. Kertomusvuoden alussa tapahtuneen alueliitoksen jälkeen lisääntyi osaston työmäärä suuresti sen vuoksi, että alueliitoksen johdosta siirtyi kaupungin alueelle lukuisia omavaraistalouksia ja viljelystiloja.

V:n 1946 aikana jaettiin erilaisia ostolupia seuraavat määrät: leipäkortteja 2 007, maatilaleipäkortteja 735, rasvakortteja 10 882, maitokortteja 4 956, maatilamaitokortteja 1 415, ostojärjestyskortteja 507, lihakortteja 1 634, yleisostokortteja 229, ravintolakortteja 82, jauhatuskortteja 2 590 ja kengityskortteja 2 017, yhteensä 27 054.

Pitoeläimiä oli osaston luetteloissa seuraavat määrät: hevosia 1 227, nautakarjaa 1 716 (joista lehmiiä 1 308), lampaita 2 608, vuohia 375, sikoja 2 174, kanoja 5 179, muuta siipikarjaa 110 ja mehiläisyhdyiskuntia 50. Vuoden aikana annettiin 4 855 ostolupaa 5 294 porsaan hankkimista varten.

Vaatetusosasto. Kertomusvuoden aikana annettiin seuraavat määrät tekstiili- ja nahkatarvikkeiden ostolupia:

	Tavalliset ostoluvat,		Lisäpistekortit,	
	kpl	pisteitä	kpl	pisteitä
Kuluttajat ilman tilitysvelvollisuutta:				
Tulipalossa yms. tekstiilitarv. menettäneet	1 902	66 082	2 074	84 414
Siirtolaiset	2 064	75 586	—	—
Reserviläiset	—	—	1 169	50 722
Invalidit	—	—	1 085	43 700
Pikkulapset	33 502	744 404	7 642	460 620
Kodin perustajat	33 954	1 105 284	—	—
Lumpun luovuttajat	—	—	3 290	60 114
Kumiromun luovuttajat	106	1 134	—	—
Kansanhuoltoministeriön määräyksestä	1 824	487 541	—	—
Yhteensä	73 352	2 480 031	15 260	699 570

Ostolupia ja lisäpistekortteja annettiin yhteensä 88 612, vastaten 3 179 601 pistettä.

Lisäksi annettiin 13 956 ostolupaa ja irroitettiin korteista niitä vastaavat pisteet yhteensä 431 939.

	Ompelulangan ostoluvat,		Muut ostoluvat,	
	kpl	pisteitä	kpl	pisteitä
Elinkeinonharjoittajat ym. tilitysvelvolliset:				
Kulkupauppiat	—	—	336	36 680
Ompelimot	1 206	52 341	72	6 371
Yksityiset ompelijat	2 206	45 865	1	50
Vaatturit	973	24 768	386	24 180
Jalkinekorjaamot	2 115	37 214	4 472	379 889
Laitokset, järjestöt ja liikkeet	—	—	2 794	1 469 373
Muut	104	5 597	2	250
Yhteensä	6 604	165 785	8 063	1 916 793

* Ostolupia annettiin yhteensä 14 667, joka määrä vastaa 2 082 578 pistettä.

Vaatetusosasto sai 124 561 jalkinevakuutusostolupaa, joista 87 675 jaettiin anojille ja 36 886 siirrettiin v:een 1947.

Yhteenvedon 1946 aikana jaetuista ostoluvista:

Tekstiili- ja nahkatarvikkeiden ostoluvat:		Kpl	Pisteitä
Kuluttajille ilman tilitysvelvollisuutta jaetut		102 568	3 611 540
Elinkeinonharjoittajille tilitysvelvollisuuksin jaetut		14 667	2 082 578
Jalkinevakuutusostoluvat		87 675	876 750
Yhteensä		204 910	6 570 868

Vuoden aikana jaettiin 11 560 suojapukua ja 7 000 pistevapaata valkoista työtakkia, 14 046 kappaleen Donkey-pukukiintiöstä n. 2 500 kpl ja 4 960 kpl:n kumiteräkiintiöstä 4 680 kpl. Työjalkineita jaettiin ministeriön määräyksestä 1 590 paria.

Kertomusvuoden aikana tilittivät liikkeet 38 711 477 pistettä sekä 180 352 ostolupaa, pist-arvoltaan 10 760 899 pistettä siis yhteensä 49 472 376 pistettä.

Jalkineostolupia tilitettiin (J 274, J 275, J 276, J 276 a sekä J 351) 140 136 kpl ja J 269 ostokuponkeja 16 602 kpl yhteensä 156 738 kpl.

Liikkeiden varastot olivat:		Pisteitä
tammikuun 1 p:nä 1946		33 727 158
joulukuun 31 p:nä 1946		32 051 116
Erotus		1 676 042

Ostokorttiosasto käsitteli vuoden aikana paitsi yleisiä ostokorttien jakelua, seuraavan määrän muita asioita, jotka koskivat:

Vastasyntyneiden annoksia	8 625	Korttien vaihtoja	30 000
Raskaana olevien naisten annoksia	10 174	Ulkomaalaisten ostokortteja	8 287
Imettävien naisten annoksia	45 976	Maaseutukorttien leimauksia	60 000
Äidinmaidon luovuttajien annoksia	723	Kadonneita kortteja	27 460
Verenluovuttajien annoksia.....	8 390	Palstavielijäin sokeriannoksia ...	10 899
Sairaitten annoksia	43 600	Perunan ostolupia	9 300

Polttoaine- ja kuljetusosasto. Kertomusvuoden aikana osasto jakoi eri tarvikkeita seuraavat määrät:

Anodiparistoja, kpl	72	Polkupyöriä, uusia, renkaineen, kpl	150
Antrasiittia, hl	684	Polttopuuta, m ³	216 365
Bensiinalkoholia, ltr	22 190	Saippuaa, kg	20 625.7 ⁵
Bensiiniä, ltr	193 858	Seissiä, kg	6 742.5
Hartsioöljyvernissaa, kg	4 946.8 ⁵	Sisärenkaita, kpl	2 284
Kaasuöljyä (naftaa), kg	7 910	Sisäväriä, kg	2 807
Karbidia, kg	12	Suodatinpusseja, pist.	8 475
Kivihültä, tonnia	103	Suopaa, kg	196.5
Koksia, tonnia	30 728.2	Suutarinnauloja, kg.....	4 312.2 ⁵
Kuonakoksia, tonnia	1 474	Säästövernissaa, kg	2 032.5
Lankanauloja, kg	32 461	Tärpättiä, kg	1 860.2
Lattiamaaliala, kg	2 144	Ulkorenkaita, kpl	5 964
Moottoriöljyä, kg	10 073.5	Ulkovernissaa, kg	227.5
Pellavaöljyvernissaa, kg	19	Ulkoväriä, kg	1 181
Petroolia, ltr	85 715	Voiteluaineita, ei moottoriöljyä, kg	14 487.1 ⁵
Polkupyöriä, käytettyjä, renkaineen, kpl	175		

Laskentaosaston toimesta laskettiin kertomusvuoden aikana seuraava määrä kuponkeja:

Maitokuponkeja	46 782 000	Viljakuponkeja	32 895 000
Lihakuponkeja	61 453 000	Vastik kuponkeja	12 205 000
Sokerikuponkeja	54 246 000	Saippuakuponkeja	6 225 000
Tupakkakuponkeja	49 817 000	Suolakuponkeja	17 061 000
Rasvakuponkeja	42 310 000	Tekstiilikuponkeja	68 211 000
		Yhteensä	391 205 000

Tukku- ja vähittäiskauppaosasto myönsi kertomusvuoden aikana ostolupia seuraaville tarvikemäärille:

Eri tarkoituksiin myönnettyjen ylimääräisten saippua-annosten määrä:

	Ostolupia, kpl	Tarvikemäärä, kg
Teollisuuslaitokset	5 472	80 333
Ravitsemisliikkeet	4 354	12 051
Pesulat	2 474	22 289
Saunat	1 038	11 442
Kampaamot ja parturiliikkeet	8 460	20 063
Sairaalat ja apteekit	1 264	35 168
Elintarvikemyymälät	980	2 631
Koulut, yhdistykset ym.	1 584	5 128
Yhteensä	25 626	189 105

Vähittäisliikkeille ja leipomoille myönnettiin 64 530 ostolupaa, joilla saatiin seuraavat määrät eri elintarvikkeita.

	Vähittäisliikkeet	Leipomot
Vehnätuotteita, kg	7 175 493	2 822 498
Muita viljatuotteita, kg	15 698 607	10 218 935
Suolaa, kg	1 721 237	345 919
Siirappia, kg	—	146 044
Marmelaadia, kg	—	116 778
Pesusaippuaa, kg	334 773	—
Hienosaippuaa, kg	29 790	—
Partasaippuaa, kg	8 463	—
Yhteensä	25 968 363	13 650 174

Seuraavasta taulukosta ilmenee viljatuotteiden kulutus sekä Helsinkiin saapunut lihamäärä ja makkaran valmistus kuukausittain v:n 1946 aikana:

Kuukausi	Viljatuotteiden kulutus, kg	Lihan tuonti, kg	Makkaran valmistus, kg
Tammikuu	3 255 846	398 918	189 385
Helmikuu	3 246 721	299 585	138 661
Maaliskuu	3 239 747	379 720	212 263
Huhtikuu	3 024 868	303 440	293 550
Toukokuu	3 184 505	364 171	219 249
Kesäkuu	2 826 873	347 941	177 657
Heinäkuu	2 619 801	291 270	147 683
Elokuu	2 913 135	490 606	120 731
Syyskuu	3 308 841	591 442	120 529
Lokakuu	3 257 850	3 032 022	187 957
Marraskuu	3 227 005	1 084 405	325 420
Joulukuu	3 305 574	602 356	187 741
Yhteensä	37 410 766	8 185 876	2 320 826

Maitoa tuotiin ja kulutettiin Helsingissä v:n 1946 aikana seuraavasti (numeroihin sisältyy myös suurliikkeiden jakelu lähiympäristössä):

Kuukausi	Saapunut, ltr	J a e t t u		K ä y t e t t y		Maidotomia päiviä
		maitona, ltr	kermana, ltr	homog. maitona ltr	voin valmistukseen ltr	
Tammikuu	4 568 731	3 298 616	712 943	246 715	181 296	3
Helmikuu	3 947 880	2 797 787	674 241	202 590	56 745	8
Maaliskuu	4 203 047	2 925 915	723 293	246 348	31 533	18
Huhtikuu	4 683 810	3 251 007	729 143	203 787	217 378	4
Toukokuu	4 842 786	3 275 968	732 776	207 052	358 481	2
Kesäkuu	5 652 766	2 950 048	639 741	205 656	1 611 441	—
Heinäkuu	5 485 205	2 708 214	583 297	195 892	1 800 425	—
Elokuu	5 201 798	2 944 060	623 720	205 697	1 163 579	—
Syyskuu	5 592 974	3 342 240	662 313	209 286	1 175 220	2
Lokakuu	5 047 356	3 454 736	713 639	213 121	477 628	4
Marraskuu	4 611 971	3 287 119	708 281	212 890	233 920	8
Joulukuu	4 864 642	3 498 557	720 994	214 696	265 997	5
Yhteensä	58 702 966	37 734 267	8 224 381	2 563 730	7 573 643	54

Ylimääräisiä jakeluja oli Helsingissä v:n 1946 aikana:

Elintarvike ja korttilaji	Tarvikemäärä	Jakeluaika
Juusto, O ₁ —O ₂ gr kk	250	1. 2—30. 4
	250	16.6 —15. 7
	250	1—31.12
Tanskalainen sianliha, O ₁ —O ₂ , mk:sta	12	11—13. 7
Tanskalaiset kananmunat, O ₁ —O ₂ , kpl	3	26. 7—15. 8
S:n A ₁ —A ₂ 1 kpl lapsille	5	23—30. 9
S:n O ₂ 1 kpl lapsille	5	5—30.11
Tanskalaiset omenat, O ₂ , kg lapsille	1	25.11— 5.12
	1	20.12. 46.—
		4. 1. 47.
Ruotsalainen uutisperuna, O ₁ —O ₂ , gr	500	24—31. 7
Ruotsalainen veripalttu, O ₂ , gr lapsille	500	1. 4—30. 6
Amerikkalainen hunaja, O ₂ , gr lapsille	500	16—30. 9
Amerikkalaiset suklaalevyt, O ₂ , kpl lapsille	2	16—30. 9
Mallas ärvini, O ₂ , tölkki lapsille	1	1—30. 4
Marmelaadi, O ₁ —O ₂ , tölkki	1	7. 5—15. 6
Marmelaadi—ravitoli, O ₂ , tölkki lapsille	1	16—31. 7

Kalaa tuotiin Helsinkiin seuraavasti:

	Tuoretta, kg	Suolattua, kg	Kaikkiaan, kg
Kotimaista	5 338 243	1 693 919	7 032 162
Ulkomaista	1 157 603	1 578 701	2 736 304
Yhteensä	6 495 846	3 272 620	9 768 466

Perunatilanne näkyy alla olevasta yhdistelmästä:

	Perunoita, kg		Perunoita, kg
Alkuvarasto tammikuun 1 p:nä		toukokuussa	1 915 581
1946	9 152 526	kesäkuussa	524 964
Saapui:		syyskuussa	3 097 723
tammikuussa	1 485 701	lokakuussa	33 358 333
helmikuussa	782 289	marraskuussa	19 995 866
maaliskuussa	1 481 449	joulukuussa	6 637 217
huhtikuussa	1 204 938	Varasto joulukuun 31 p:nä 1946	10 885 432

Tärkeimmät korttiannokset olivat v. 1946 seuraavan suuruisia:

Elintarvike ja korttilaji	Tarvike- määrä	Jakeluaika	Elintarvike ja korttilaji	Tarvike- määrä	Jakeluaika
Peruna, kg:			C	10.5	1. 1—31.12
A, B ja C	5	1—30. 9	D	12.0	1. 1—31.12
»	18	1—31.10	E	13.0	1. 1—31.12
»	24	1—30.11			
»	18	1—31.12	Tupakka, pist. kk: .	10	1. 1—31. 3
	10	1—30. 9		12	1. 4—31.12
D ja E	24	1—31.10	Meijerivoi gr, kk:		
	30	1—30.11			
	24	1—31.12			
Viljatuotteet, kg:			F ₁	250	1. 1—28. 2
A ₁	4.5	1. 1—31.12		500	1—31. 3
A ₂	6.0	1. 1—31.12		250	1. 4—31. 5
B	9.0	1. 1—31.12		500	1. 6—31.10
			F ₂	250	1.11—31.12
				500	1. 1—31.12

Elintarvike ja korttilaji	Tarvike- määrä	Jakeluaika	Elintarvike ja korttilaji	Tarvike- määrä	Jakeluaika
Margariini, gr kk:			Sokeri, gr kk:		
F ₁	250	1. 1—28. 2	Y ₁	250	1. 1—31. 5
	250	1. 4—31. 5		500	1—30. 6
	250	1.11—31.12		750	1. 7—31. 8
Maito, dl päivässä:				500	1. 9—31.10
M ₁	1	1. 1—31.12		250	1—30.11
M ₂	6	1. 1—31.12		750	1—31.12
M ₃	9	1. 1—31.12		500	1. 1—31. 5
				750	1—30. 6
Kerma, dl päivässä:			Y ₂	1 000	1. 7—31. 8
M ₁	½	1. 1—31.12		750	1. 9—31.10
	24	1—31. 1		500	1—30.11
	16	1—28. 2		1 000	1—31.12
	24	1. 3—30. 4	Suola	250	1. 1—28. 2
	16	1. 5—30. 6		500	1. 3—31. 7
Liha, mk:sta kk ...	28	1—31. 7		1 000	1. 8—30. 9
	16	1—31. 8		500	1.10—31.12
	32	1—30. 9	Sakariini, 2 gr tai		
	56	1.10—30.11	100 tabl.	2	1. 7—31.10
	40	1—31.12			
Perunajauhot, gr ...	250	1—30.11	Kahvi, gr	250	4. 4—10. 5
	500	1—31.12		250	6. 6— 6. 7
				250	16.12. 46—
					18. 1. 47.

Sivukansliat. Alla oleva taulukko esittää seuraavien sivukanslioiden käsittelemien asioiden lukumäärän:

Käsittely koski	Haagan	Lautta- saaren	Malmin	Munkki- niemen	Oulun- kylän	Sör- näisten
Vastasyntyneitten annoksia	163	230	563	215	250	5 500
Raskaana olevien naisten annoksia ...	208	240	780	230	220	5 000
Imettävien naisten annoksia	269	445	502	390	500	5 000
Äidinmaidon luovuttajien annoksia ...	27	42	39	22	50	800
Verenluovuttajien annoksia	67	115	138	180	—	2 500
Sairaitten annoksia	748	700	2 697	1 200	900	10 600
Korttien vaihtoja	1 218	1 200	5 481	1 250	600	5 800
» leimauksia	70	2 000	684	1 500	300	10 000
Syyteilmoituksia	10	—	8	—	2	—
Kasvissyöjien annoksia	—	—	—	—	—	300
Perunan ostolupia	—	—	—	—	—	1 100
Viljatuotteiden ostolupia	—	—	—	—	—	3 150
Lasten lisäsokeria	—	—	—	—	—	5 000

Moottoriajoneuvojen käyttöluvatoimikunta. Kansanhuoltolautakunnan yhteyteen asetettiin, moottoriajoneuvojen käyttöluvista ja tunnuksista syyskuun 5 p:nä 1946 annetun kansanhuoltoministeriön päätöksen nojalla, lokakuun 1 p:stä lukien moottoriajoneuvojen käyttöluvatoimikunta, jonka tehtävänä on antaa säädetty käyttöluva yksityisliikenteeseen rekisteröidyille henkilö- ja pakettiautoille sekä moottoripyörille, lukuunottamatta valtion omistamia moottoriajoneuvoja. Käyttöluvatoimikuntaan kuuluivat Helsingin kansanhuoltopiirin määräämänä puheenjohtajana apulaiskansanhuollonjohtaja V. V. Svanström ja varapuheenjohtajana apulaiskansanhuollonjohtaja P. Riikonen sekä Uudenmaan lääninhallituksen määräämänä jäsenenä johtaja A. O. Nummelin, varamiehenään apulaismoottoriajoneuvojohtaja A. O. Tyllinen ja Helsingin kaupungin polttoainepäällikön määräämänä jäsenenä osastonjohtaja L. Saloranta, varamiehenään metsänhoitaja A. Kaivola. Toimikunnan sihteerinä toimi herra S. Inberg.

Käyttölupatoimikunta aloitti työskentelynsä lokakuun 1 p:nä 1946. Alkuaikoina saapui sille pääasiallisesti moottoriajoneuvojen tilapäiskäyttöä koskevia anomuksia sekä liikenteessä olevien moottoriajoneuvojen vaihtoa tai käyttörajoitusten muuttamista tarkoittavia anomuksia, jotka yleensä heti voitiin ratkaista. Liikenteessä olevien moottoriajoneuvojen käyttölupien uusimisanomuksia sekä uusia käyttölupa-anomuksia saapui sitä vastoin hitaasti ja harvalukuisesti, ollen niiden lukumäärä lokakuun 29 p:nä yhteensä 558 ja marraskuun 26 p:nä yhteensä 904. Kansanhuoltoministeriön liikennejaosto myönsi v:ksi 1946 Helsinkiä varten käyttölupia 1 051 henkilöautoa, 497 pakettiautoa ja 96 moottoripyörää varten sekä ns. keltaisia koenumeroita 53 eli siis yhteensä 1 697 moottoriajoneuvoa varten.

Kun oli ilmeistä, etteivät kaikki käyttölupien haltijat olleet määräraikaan eli lokakuun 14 p:nä mennessä jättäneet käyttölupien uusimista tarkoittavia anomuksiaan, niin liikennejaosto määräsi eri moottoriajoneuvoille uudet supistetut kiintiöt, joiden puitteissa uudet käyttöluvut oli myönnettävä. Tämän mukaisesti vähennettiin käyttölupien lukumäärää 332:lla, joten se tuli olemaan yhteensä 1 365. Nämä käyttöluvut jakaantuivat siten, että henkilöautoja varten niitä oli 800, pakettiautoja varten 430, moottoripyöriä varten 100 ja keltaisia koenumeroita varten 35.

Kun liikennejaosto antoi toimikunnalle sellaiset ohjeet, että sen oli käsiteltävä kaikki eri moottoriajoneuvoryhmät ja alaryhmät rinnakkain käyttölupien oikeudenmukaista jakoa sekä käyttölupaehdojen yhdenmukaistamista varten, ei toimikunta voinut ilman anomuksien asiallista vertailua myöntää käyttölupia kaikille niille anojille, jotka olivat ehtineet määrääjässä lähettää anomuksensa, koska oli odotettavissa vielä sen jälkeen suuri määrä kokonaan uusia anomuksia. Tämän johdosta ja kun liikennejaosto pidensi v. 1946 myöntämisiensä käyttölupien voimassaoloajan tammikuun 31 p:nä 1947 tai toistaiseksi, vaan se valmisteli ja ryhmitteli käsiteltäväksi saapuneet anomukset, joka työ vaati paljon sekä aikaa että harkintaa. Käyttölupia myönnettiin yleensä vain sellaisille moottoriajoneuvoille, joille sen antaminen kaikissa olosuhteissa oli pidettävä ehdottomasti välttämättömänä.

Kertomusvuoden loppuun mennessä olivat käyttölupaluokat ja bensiniannokset määrätty yhteensä 1 090 moottoriajoneuvolle, joista henkilöautoja oli 687, pakettiautoja 319, moottoripyöriä 49 ja keltaisia koenumeroautoja 35.

Näille moottoriajoneuvoille voitiin käyttöluvut kirjoittaa valmiiksi vasta tammikuun puoliväliin v. 1947 mennessä, koska henkilökuntaa ei ollut riittävästi käytettävissä. Kertomusvuoden loppuun mennessä oli sitä paitsi myönnetty tilapäisiä käyttölupia 167 moottoriajoneuvolle sekä jatkuvia lupia 35:lle ns. keltaisilla koenumeroilla varustetuille autoille.

Käyttölupatoimikunta kokoontui lokakuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisenä aikana 52 kertaa.

Polttoainepäällikön osasto. Kansanhuoltotoimiston yhteydessä oli kertomusvuoden aikana edelleen polttoainepäällikön osasto johtajanaan Helsingin kaupungin polttoainepäällikkö, metsänhoitaja H. J. Willman ja hänen varamiehenään metsäneuvos P. B. Mansner. Osaston toimesta tarkkailtiin jatkuvasti sekä turvallisuuslaitosten että keskuslämmityksellä varustettujen kiinteistöjen polttoaineiden käyttöä sekä suoritettiin kivihiilen ja koksen ostolupien jakelu.

Ostokorttijakelut. Kertomusvuoden aikana jaettiin yleisissä korttijakeluissa ostokortteja seuraavat määrät: helmikuun 1 p:nä voimaantulleita leipäkortteja 385 637 kpl, rasvakortteja 356 334 kpl, maitokortteja 354 668 kpl, lihakortteja 345 248 kpl ja yleisostokortteja 357 404 kpl; kesäkuun 1 p:nä voimaantulleita leipäkortteja 1 378 204 kpl, rasvakortteja 1 443 432 kpl, vaatetuskortteja 361 355 kpl, maitokortteja 1 445 564 kpl, lihakortteja 1 415 948 kpl ja yleisostokortteja 362 357 kpl; lokakuun 1 p:nä voimaantulleita leipäkortteja 2 179 327 kpl, rasvakortteja 2 105 008 kpl, maitokortteja 2 108 779 kpl, lihakortteja 2 098 424 kpl ja yleisostokortteja 353 793 kpl.

Edellä mainittuihin lukuihin nähden on huomattava, että helmikuun 1 p:nä ja kesäkuun 1 p:nä voimaantulleet ostokortit jaettiin neljää ja lokakuun 1 p:nä voimaantulleet kuutta kuukautta varten sekä, että kesäkuun 1 p:nä ja lokakuun 1 p:nä voimaantulleitten ostokorttien lukumäärässä on kunkin kuukauden voimassa oleva kortti huomioitu eri korttina.

Tekstiilitilanne pysyi kertomusvuoden aikana edelliseen vuoteen verrattuna suurin-

piirtein muuttumattomana. Liikkeitten hallussa olevien tekstiilivarastojen pistearvo vuoden varrella vähentyi 4.97 %, mikä johtui kuitenkin siitä, että eräitä tarvikkeita vapautettiin säännöstelystä.

Pistearvojen alennuksia tapahtui eräitten jalkinelaatujen kohdalla ja ns. B-luokan jalkineet vapautettiin ostoluvista. Karstalankatuotteet vapautettiin säännöstelystä samoin käytetyistä tekstiiliraaka-aineista valmistetut tuotteet.

Jalkineostolupakiintiöt osoittautuivat kertomusvuoden alkupuolella riittämättömiksi, mutta oli tilanne siinä suhteessa vuoden loppupuolella kuitenkin jo parempi.

Tekstiilitarvikkeiden laatu parantui vuoden kuluessa jonkin verran. Niinpä pahvi-välipohjaisten jalkineitten valmistus lopetettiin, taloustekstiilejä alettiin valmistaa sekoitamattomasta puuvillasta tai sekoitettuna sillan kanssa, kun niitä aikaisemmin valmistettiin yksinomaan sillasta. Pukukankaitten sillapitoisuutta vähennettiin ja joku määrä valmistettiin pelkästä villasta. Ompelulankaa alettiin niinikään valmistaa pelkästä puuvillasta. Ulkomailta saatiin pieniä määriä hyvälaatuisia kankaita, ompelulankaa ja pohjanahkaa.

Kesäkuun 1 p:nä tuli käytäntöön uusi vaatetuskortti, josta kertomusvuoden aikana oli voimassa 70 pistettä.

Ravitsemistilanne kertomusvuoden aikana pysyi niinikään edelliseen vuoteen verrattuna pääpiirteissään ennallaan. Korteilla jaettavat määrät pystyttiin yleensä jakamaan häiriöttä, lukuunottamatta maitoa, jonka kohdalla vuoden aikana oli 54 ns. mustaa päivää, aikuisten maitoannosta ei voitu silloin jakaa. Tämä aiheutui lähinnä suurkarjojen hävittämisestä ja kuljetusvaikeuksista. Saamatta jääneiden maitoannosten korvauksina toimeenpantiin viisi ylimääräistä juustonjakelua. Lihanjakelussa tapahtui myös pienempiä häiriöitä. Syyskuun 15 p:nä toimeenpannusta perunan säännöstelystä aiheutui aluksi tyytymättömyyttä kuluttajien keskuudessa, mutta laimeni se kuitenkin sen jälkeen kun todettiin peruna-annosten riittävyys ja että annokset voitiin saada ostetuksi. Perunan säännöstely päättyi kesäkuun 30 p:nä, mutta säännösteltiin sen hankinta ja kulutus uudelleen syyskuun 15 p:stä lukien. Kalan säännöstelystä vapauttamisesta huolimatta oli tuoreen kalan, varsinkin silakan saanti yleensä niukkaa ja hinnat huomattavan korkeat. Suomukala vapautettiin sekä kortti- että hintasäännöstelystä toukokuun 1 p:nä, silakka korttisäännöstelystä kesäkuun 20 p:nä ja syyskuun 1 p:nä vapautettiin kala kokonaan säännöstelystä lukuunottamatta lohien ja silakan hintoja. Kahvinvastike vapautui säännöstelystä toukokuun 23 p:nä.

Lämmitystilanne oli kertomusvuonna parempi kuin edellisinä vuosina. Vuoden alussa oli kulutusta varten täällä varastoituna polttopuita n. 650 000 m³. Samaan aikaan oli Helsingin polttopuun hankintajärjestön toimesta kaukokuljetusreittien varsille varastoituna polttopuita n. 440 000 m³ ja metsäpinoissa n. 1 580 000 m³. Kun kaupungin polttoainetarve (kaasu- ja sähkölaitoksen tarvetta lukuunottamatta) laskettuna normaalista 70 %:ksi supistettua lämmitystä varten oli polttopuiksi muunnettuna n. 2 800 000 m³, oli polttoainetilanne tyydyttävä, vaikka koksien jakeluun ei sanottavasti ollutkaan mahdollisuuksia. Lisäksi oli polttoainepäällikön käytettäväksi puunjalostusteollisuudelta ostettua ns. teollisuuspuuta n. 36 000 m³. Polttopuuhankintojen ennakkorahoitusta vaikeuttavana tekijänä alkoi kertomusvuonna kuitenkin yhä enemmän vaikuttaa kiinteistöjen kiristytvä taloudellinen asema.

Huhtikuun alussa olivat polttoainevarastot alimmillaan, mutta olivat ne syyskuun 1 p:nä mennessä jälleen nousseet polttopuiksi muunnettuina n. 1 350 000 m³:ksi. Tällöin oli kesän kuluessa saatu Helsinkiä varten mm. n. 25 000 tonnia tuontikoksia, jota jaettiin pienkuluttajille 60 % ja suurkanalalle 10 % kunkin vuositarpeesta. Tämän jakelun edellytyksenä oli kuitenkin 40 %:n polttopuutarvainti. Kivihiihlämmitteiset talot saivat tyytyä yksinomaan puulämmitykseen.

Vuoden päättyessä olivat polttopuutarastot n. 750 000 m³, josta polttoainepäällikön alainen keskusvarasto n. 6 500 m³.

Polttopuiden hinnat kohosivat kertomusvuoden kuluessa kahdesti. Koivuhalkojen rajahinta oli vuoden alussa vapaasti rautatievaunussa tai varastossa 500 mk/m³, kesäkuun 1 p:stä lukien 580 mk/m³ ja lokakuun 12 p:stä lukien 595 mk/m³. Viimeksi mainittuna ajankohtana nousi myös pilkkomispalkkio 106 mk:ksi m³:ltä.

Pakkolämmitystä sovellettiin kertomusvuoden aikana kolmeen kiinteistöön, mutta myös lukuisille muille kiinteistöille annettiin toistuvia kehoituksia lämmityksen tehostamiseksi minimivaatimuksia vastaavaksi.

Kaasulaitos toimi edelleen kertomusvuonna kansanhuoltoministeriön jakaman kivihiilen varassa. Vuoden alussa oli tilanne sen kohdalta erittäin vaikea, sillä varastoissa oli ajoittain vain n. 240 tonnia kivihiiliä, viikkokulutuksen ollessa n. 1 000 tonnia. Vuoden aikana parani kivihiilitilanne kuitenkin huomattavasti ja varastot olivat vuoden lopussa lähes 19 000 tonnia.

Kun sähköenergian tarve kasvoi kertomusvuoden aikana huomattavasti oli sähkölaitoksen höyryvoima-aseman tehostettava toimintansa äärimmilleen. Tästä oli seurauksena, että höyryvoima-aseman polttoainetarve nousi polttopuiksi muunnettuna n. 277 000 m³:ksi, mikä osaltaan vaikutti muuhun lämmitystilanteeseen. Vuoden lopussa oli sähkölaitoksen varastossa polttoaineita polttopuiksi muunnettuna n. 278 000 m³.

Polttoainetilanteen parannuttua voitiin keväällä toimeenpanna muutamia lämpimän veden jakeluja kunnes joulukuun 1 p:stä lukien tämä jakelu määrättiin pakolliseksi kerran viikossa. Valitettavasti oli tästä järjestelystä kuitenkin luovuttava sen vuoksi, ettei kiinteistöjen omistajien kanssa päästy yksimielisyyteen lämpimästä vedestä suoritettavasta korvauksesta.

Kustannukset. Kertomusvuoden aikana nousivat kansanhuoltolautakunnan ja kansanhuoltotoimiston kaupungille aiheuttamat kustannukset 37 396 006 mk:ksi, jotka jakautuivat seuraavasti:

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	134 500	99 600	+ 34 900
Tilapäinen työvoima	24 709 093	25 009 835	— 300 742
Kesälomasijaiset	350 000	464 750	— 114 750
Vuokra	1 323 396	1 182 141	+ 141 255
Valaistus	95 000	87 541	+ 7 459
Siivoaminen	34 000	79 593	— 45 593
Kaluston hankinta	290 000	241 251	+ 48 749
Painatus ja sidonta	300 000	861 990	— 561 990
Tarverahat	941 529	1 857 171	— 915 642
Kuljetus- ja matkakustannukset	50 000	63 934	— 13 934
Ostokorttien jakelu	4 050 000	7 322 879	— 3 272 879
Toimenpiteet kaupungin polttoainetarpeen tyydyttämiseksi	10 000 000	125 321	+ 9 874 679
Yhteensä	42 277 518	37 396 006	+ 4 881 512

Kansanhuoltoministeriö osallistui tarkkailutoiminnasta aiheutuneisiin menoihin ainoastaan 882 688 mk:lla sekä kansanhuoltoministeriön kivihiilen ja koksen hinnantasauskassa polttoainetarkkailijain palkkamenoihin 300 000 mk:lla.